

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КЛАС АНСАМБЛЮ»**

«Оркестрові струнні інструменти»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Клас ансамблю» входить до циклу обов'язкових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Процес вивчення дисципліни «Клас ансамблю» спрямований на розкриття навичок ансамблевого музикування здобувача вищої освіти, на його самореалізацію шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності задля втілення власних художніх намірів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральні компетенції (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетенції (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетенції (СК)

СК1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та

досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 5, Курси II–V, Семестри V–III, загальний обсяг — 150 годин, з них індивідуальних — 71 година, самостійних — 79 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 4, Курси II–III, Семестри III–I, загальний обсяг — 120 годин, з них індивідуальних — 71 година, самостійних — 49 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Клас ансамблю» є поетапна професійна підготовка висококваліфікованих фахівців-ансамблістів, які протягом свого навчання повинні оволодіти педагогічною та виконавською майстерністю, необхідною для самостійної творчої діяльності як артистів струнного та камерного ансамблів.

Програмні результати навчання (РН).

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Клас ансамблю» вивчається протягом двох останніх років навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні (музичної школи) та перших двох курсах музичного коледжу. Курс струнного та камерного ансамблю безпосередньо пов'язаний з такими дисциплінами як «Оркестровий клас», «Виконавська практика» тощо.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Клас ансамблю» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням індивідуальних можливостей студента та завдань, які ставляться перед ним. Кожного семестру протягом двох років навчання здобувач повинен опанувати певну кількість (визначається цикловою комісією) різних за жанрово-стильовими характеристиками творів. В робочих програмах, що зберігаються на циклових комісіях, вказані орієнтовні програми тематичних блоків, які є обов'язковими.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Клас ансамблю» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. У процесі роботи над художньо-навчальним матеріалом:
 - словесні (бесіда, пояснення);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (індивідуальна гра на інструменті).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:
 - індуктивно-дедукційні,
 - репродуктивні,
 - проблемні,
 - інтерпретаційні,
 - постановочно-аналітичні.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контрольні заходи проводяться у форматі семестрового та підсумкового контролю і проводяться у формі сольних виступів. Вимоги до контрольних заходів розробляються цикловими комісіями.

До семестрового контролю відноситься прослуховування індивідуальних програм, що проводиться з метою оцінки результатів навчання за семестр.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»)

Курс передбачає індивідуальну та самостійну роботу. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гумінська О. О. Колективне музикування як спосіб самовираження учнів у музичній діяльності. *Мистецтво та освіта*. 2020. №3. С. 20–27.
2. Лисіна Н. І., Тітович В. І. Клавірна музика ренесансу і Бароко: видатні європейські музиканти. Історичні, теоретичні та методичні аспекти : [монографія]. К. : УДУ ім. Михайла Драгоманова, 2023. 496 с.
3. Ткаченко Т. В., Шумська О. О. Підготовка студентів-ансамблістів до концертного виступу. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*. Серія: Педагогіка і психологія. Педагогічні науки. 2020. №1(19).
4. Томницький К. Європейські традиції віолончельної школи. *Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Переяслав, 26–27 квітня 2023 року*. Переяслав. 2023. С. 142–144.
5. Ши Юе. Науково-педагогічний контент комунікативної природи музично-виконавської діяльності струнників (наукові підходи та принципи). Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми, 2023. № 5- 6(129-130). С.32-43.
6. Ши Юе Педагогічні умови формування виконавської компетентності студентів віолончелістів та скрипалів у процесі музично-комунікативної діяльності дис. ... докт. філософії, спец. 014 Середня освіта Освіта/Педагогіка / Український державний університет імені М. Драгоманова. 2024. 263 с.
7. Polska I. Modern higher musicological education (PhD) in Ukraine : traditions and innovations / I. Polska, I. Konovalova. *Theoretical foundations of pedagogy and education : collective monograph* / Hritchenko T., ... etc. ; International Science Group. Boston: Primedia Launch, 2021. Pp. 291–298. 149. Polska I.I. The phenomenon of chamberness and its incarnation in the chamber music and chamber ensemble: genre-ontological and semantic aspects. *Linguistics and Culture Review*. 2021. Vol. 5, № 2. Pp. 565–579.

Додаткова

8. Кравченко А. Камерно-інструментальне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століть (семіологічний аналіз) монографія. К. : НАКККіМ, 2020. 300 с. Дика Н. О. Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство (1960–1980 рр.) : дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2001. 168 с.
9. Клещ А. Методика інструментально-ансамблевого навчання студентів *Наукові записки*. Вип. 270. С. 239–243.
10. Сирітська Т. О. Виконавська інтерпретація в аспекті психології особистості музиканта-артиста : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2011. 18 с.
11. Соколовський Ю.А. Особливості орнаментики в квартетних творах композиторів ХVIII–ХІХ століття (на прикладі розшифрування форшлагів). Львів, 2010.
12. Тимофєєва К. В. Порівняльний аналіз як метод інтерпретології (на прикладі фортепіанного виконавства) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2009. 18 с.
13. Чайка О. В. Національна характерність як семантична властивість виконавської інтерпретації : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Муз. мистецтво / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2007. 20 с.
14. Щоголева О. В. Романтична інструментальна фантазія у творчості Ф. Шуберта та Р. Шумана: шляхи становлення жанру : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Муз. мистецтво / Одеська нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2011. 18 с.
15. Соколовський Ю. Квартетний клас. Львів, 2013.
16. Фещак Н.М. Струнний квартет та його місце в жанровій системі виконавства: історичний аспект. *Мистецтвознавчі записки*: Зб. наук. праць. К., 2010. Вип.17. С. 60–67.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua
<http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронні ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
3. <https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39>
4. <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
5. <https://imslp.org/>
6. <https://lib.odma.edu.ua/genre/0c003963-f292-44ae-8278-169aaffc1d6e/p/0>